

1/1180

19719-50003

**T.C.
CUMHURBAŞKANLIĞI**

SAYI : B.01.0.KKB.01-18/A-3-2006-163

10 / 03 / 2006

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: 24.02.2006 günlü, A.01.0.GNS.0.10.00.02-18482/47307 sayılı yazınız.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu'na 23.02.2006 gününde kabul edilen 5462 sayılı "Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun" incelenmiştir.

İncelenen Yasa'nın 1. maddesiyle değiştirilen, 13.12.2004 günlü, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Yasa'nın 110. maddesinin ikinci fıkrasında,

"(2) Mahkûmiyete konu suç nedeniyle doğmuş zararın aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesine dair hukukî sorumlulukları saklı kalmak üzere;

- a) Kadın veya altmışbeş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları altı ay,
- b) Yetmiş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları bir yıl,
- c) Yetmişbeş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları üç yıl,

veya daha az süreli hapis cezasının konutunda çektirilmesine hükmü veren mahkemece veya hükümlü başka bir yerde bulunuyorsa o yerde bulunan aynı derecedeki mahkemece karar verilebilir."

düzenlemesine yer verilmiştir.

5275 sayılı Yasa'nın 110. maddesinde, özel infaz yöntemleri düzenlenmiş, bu bağlamda "konutta infaz"ın temel ilkelerine de yer verilmiştir.

Maddenin (3). fıkrasına göre, hükmü veren ya da hükümlü başka yerde ise o yerde bulunan aynı derecedeki mahkeme,

- 75 yaşını bitiren,
- 3 yıl ve daha az süreli hapis cezasına mahkum olan,
- Sağlık durumu, cezanın infaz kurumlarında çektirilmesine elverişli olmadığı, tam teşekküllü Devlet ya da üniversite hastanelerince verilecek raporla belirlenen,
- İşledikleri suç nedeniyle herhangi bir zarar doğmuşsa, bu zararı aynen iade, suçtan önceki duruma getirme ya da tazmin yoluyla tümüyle gideren,

hükümlülerin cezalarının konutta çektirilmesine karar verebilecektir.

İncelenen Yasa'yla maddenin (2). fıkrası yeniden düzenlenmiş, (3). fıkra kuralı değiştirilerek (2). fıkraya taşınmıştır.

Yapılan değişiklikle, işlenen suç nedeniyle doğmuş zarara ilişkin hukuksal sorumluluk saklı kalmak koşuluyla,

- 75 yaşını bitirenlerden,
- 3 yıl ya da daha az süreli hapis cezasına mahkum olanların,

bu cezalarının konutta çektirilmesine ilgili mahkemece karar verilebileceği kurala bağlanmıştır.

Görüldüğü gibi, getirilen düzenlemede, 75 yaşını bitirenlerden 3 yıl ya da daha az süreli hapis cezası verilenlerin, cezalarının konutta çektirilmesi için aranan,

- Hükümlünün sağlık durumunun, cezasının infaz kurumlarında çektirilmesine elverişli olmadığına tam teşekküllü Devlet ya da üniversite hastanelerince verilecek raporla saptanması ve,

- İşlenen suç nedeniyle doğan zararın aynen iade, suçtan önceki duruma getirme ya da tazmin yoluyla tümüyle giderilmesi,

koşulları kaldırılmaktadır.

01.06.2005 gününde yürürlüğe konulan 5275 sayılı Yasa'nın 110. maddesi kuralının, aradan çok kısa bir süre geçmesine karşın değiştirilmesini ve söz konusu iki koşulun kaldırılmasını haklı kılacak nedenler Yasa teklifinin gerekçesinde, Adalet Komisyonu raporunda ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulu görüşmelerinde açıklıkla ortaya konulamamıştır.

Tersine, yasal düzenlemenin, bir siyasal parti eski genel başkanının durumuna çözüm getirmek ve üzerine geçirdiği Hazine yardımını geri ödemediği cezasının infazını evinde sağlamak amacıyla yapıldığı, tüm kamuoyunun bildiği ve hiç kimsenin yadsıyamadığı bir gerçektir.

Kişinin suçluluğunun yargılama sonunda sabit bulunarak cezalandırılması durumu, temel hak ve özgürlüklerin kısıtlandığı farklı bir statüyü gerektirmektedir.

Cezaların infaz rejiminin yasayla düzenlenmesinin temel amacı, Anayasa'nın 2. maddesinde yer verilen hukuk devleti ilkesinin gereği olarak, hükümlülük statüsüne girenlere hukuksal güvenliğin sağlanmasıdır. Anayasa'da cezaların infazı konusunda özel kural getirilmediği için bu alanın düzenlenmesi Yasama Organı'nın takdir yetkisi içindedir.

İnfaz rejimini düzenleyen yasa koyucunun, bu rejimin temel ilkelerinden hareketle, hükümlünün yaşını, sağlık durumunu ve özgürlüğü bağlayıcı cezanın süresini gözeterek kimi özel infaz yöntemleri benimsemeye de yetkili olduğu açıktır.

Bununla birlikte, Yasama Organı'nın, bu alandaki takdir yetkisini kullanırken hukukun genel ilkeleri ile birlikte anayasal kurallarla da bağlı olduğu tartışmasızdır.

Anayasa'nın 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti'nin başlangıçta belirtilen temel ilkelere dayanan demokratik, lâik ve sosyal bir hukuk devleti olduğu belirtilmiştir.

Hukuk devleti, tüm etkinliklerinde hukuka ve Anayasa'ya uyan devlettir. Hukuk devleti ilkesi, Devlet organlarının, bu bağlamda Yasama Organı'nın anayasal kurallar yanında genel hukuk kurallarına uymasını zorunlu kılmaktadır.

Genel hukuk kuralları, yasaların genel, soyut, nesnel olmasını ve kamu yararı amacıyla çıkarılmasını gerektirmektedir. Yasaların bu ögelere uygun olması hukuk devleti ilkesinin de koşullarındandır.

Anayasa Mahkemesi'nin 20.11.1996 günlü, E.1996/58, K.1996/43 sayılı kararında da vurgulandığı gibi, ".... yasaların genelliği ilkesi, özel, aktüel ve geçici bir durumu gözetmeyen, belli bir kişiyi hedef almayan, kuralların getirilmesini" zorunlu kılmaktadır.

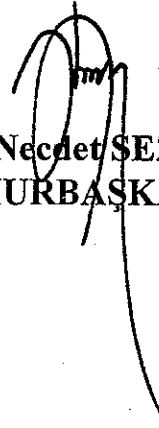
Hukuk devletinin tanımına giren bir çok öğeden biri de, kamu yararı düşüncesi olmaksızın, başka bir deyişle, özel çıkarlar için ya da belli kişilerin yararına olarak bir yasanın kabul edilemeyeceğidir. Kamu yararı amacı taşımayan yasaların, amaç ögesi yönünden Anayasa'nın 2. maddesindeki hukuk devleti ilkesine aykırı düşeceği açıktır.

İncelenen Yasa'yla 5275 sayılı Yasa'nın 110. maddesinde yapılması öngörülen değişiklik, yukarıda açıklanan nedenlerle, öznel ve kişiye özgü niteliği karşısında hukuk devleti ilkesiyle bağdaşmamaktadır.

Getirilen kuraldan kapsama giren ya da girecek olanların da yararlanacak olması, değişikliğin, zamanlaması itibariyle bir siyasal partinin eski genel başkanı için yapıldığı, dolayısıyla kişiye özgü olduğu gerçeğini değiştirmemektedir.

Ayrıca, getirilen kuralın kamunun değil, kişilerin yararını gözetmediği gözardı edilemeyecek bir olgudur. Cezanın konutta infazı için aranan, işlenen suç nedeniyle doğan zararın ödenmesi koşulunun kaldırılması, değişikliğin kamu yararı amacı taşımadığını göstermektedir. Düzenlemede, zarara ilişkin hukuksal sorumluluğun saklı tutulduğunun belirtilmesi sonuca etkili değildir. Çünkü, cezanın konutta çektirilmesinin zorlayıcı ögesi olan zararın ödenmesi önkoşulu ortadan kaldırılmaktadır.

Yayımlanması yukarıda açıklanan gerekçelerle uygun görülmeyen 5462 sayılı "Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun", Türkiye Büyük Millet Meclisi'nce bir kez daha görüşülmesi için, Anayasa'nın değişik 89 ve 104. maddeleri uyarınca ilişikte geri gönderilmiştir.


Ahmet Necdet SEZER
CUMHURBAŞKANI

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

KANUN

CEZA VE GÜVENLİK TEDBİRLERİNİN İNFAZI HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN

Kanun No. 5462

Kabul Tarihi : 23.2.2006

MADDE 1 - 13/12/2004 tarihli ve 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 110 uncu maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş, üçüncü fıkrası yürürlükten kaldırılmış ve diğer fıkra numaraları buna göre teselsül ettirilmiştir.

"(2) Mahkûmiyete konu suç nedeniyle doğmuş zararın aynen iade, suçtan önceki hale getirme veya tazmin suretiyle tamamen giderilmesine dair hukukî sorumlulukları saklı kalmak üzere;

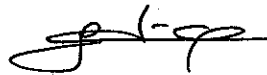
- a) Kadın veya altmışbeş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları altı ay,
- b) Yetmiş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları bir yıl,
- c) Yetmişbeş yaşını bitirmiş kişilerin mahkûm oldukları üç yıl,

veya daha az süreli hapis cezasının konutunda çektirilmesine hükmü veren mahkemece veya hükümlü başka bir yerde bulunuyorsa o yerde bulunan aynı derecedeki mahkemece karar verilebilir."

MADDE 2 - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3 - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Aslı Gibidir.



Gündüz DİNÇER

Kanunlar ve Kararlar Müdürü